

Algoritmi in podatkovne strukture 1

Visokodski strokovni študij Računalništvo in Informatika

Kopica

Jurij Mihelič, Unila FEI

Vrsta s prednostjo

- **Vrsta s prednostjo (priority queue)**
 - odvzemanje (dequeue)
 - odstranimo element z najmanjšo oz. največjo *prioriteto*
 - prioriteta je lahko tudi vrednost elementa oz. ključa
 - dodajanje s prioriteto (enqueue)
 - dodamo element v vrsto in pri tem podamo prioriteto

PriorityQueue
enqueue(p, x)
dequeue()
front()

oz. če je
prioriteta
od elementa

PriorityQueue
enqueue(x)
dequeue()
front()

Vrsta s prednostjo

- Različne izvedbe
 - s poljem
 - z urejenim poljem
 - z urejenim povezanim seznamom
 - z uravnoteženim drevesom
 - **kopica**
 - itd.

PriorityQueue
enqueue(p, x)
dequeue()
front()

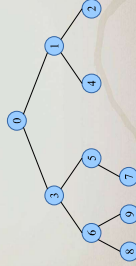
Kopica

- Kaj je kopica?

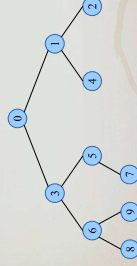
Kopica

- Definicija
 - celovito dvojiško drevo
 - učinkovita predstavitev v polju
 - delna urejenost vozlišč
 - urejenost med staršem in otroci

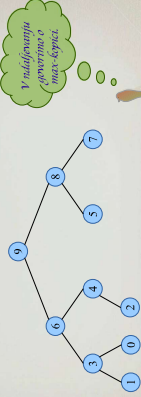
Kopica

- Min-kopica
 - ključ starša ≤ ključ otrok
 - v korenu je najmanjši element

Kopica

- **Max-kopica**
 - ključ starša \geq ključ otrok
 - v korenju je največji element

MIT, J. van Meulen

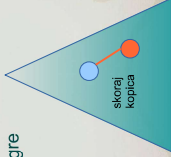
Kopica

- **Lastnosti**
 - celovito drevo
 - višina kopice: $h = \lceil \lg n \rceil$
 - koren vedno vsebuje najmanjši oz. največji element
 - vsako poddrevo kopice je tudi kopica
 - učinkovita implicitna predstavitev celovitih dreves
 - otroka: $l = 2i+1, r = 2i+2$
 - starš: $p = \lfloor (i-1) / 2 \rfloor$
 - notranja vozlišča: prvih $\lceil n/2 \rceil$ elementov
 - listi: zadnjih $\lceil n/2 \rceil$ elementov

MIT, J. van Meulen

Kopica

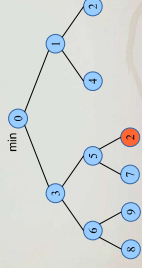
- **Dvigovanje elementa (sift up)**
 - *skoraj kopica*, v kateri le en element
 - otrok kvari urejenost (glede na starša)
 - zamenjamo ga z njegovim staršem
 - ponavljamo dokler gre

MIT, J. van Meulen

Kopica

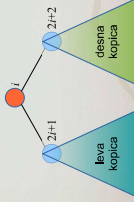
- **Vstavljanje elementa (enqueue)**
 - dodamo element za konec kopice
 - velikost kopice povečamo za ena
 - ga dvignemo na ustrezno mesto

MIT, J. van Meulen

Kopica

- **Ugrezanje elementa (sift down)**
 - starš na indeksu i kvari urejenost (glede na otroke)
 - obe poddrevesi na $2i+1$ in $2i+2$ sta že kopici
 - zamenjamo ga z večjim (max-kopica) otrokom
 - zakaj ne smemo ugrezati v smeri manjšega?

MIT, J. van Meulen

Kopica

- **Odvzemanje spredaj (dequeue)**
 - vrnemo najmanjši / največji element
 - koren kopice
- **Heja algoritma**
 - shrani koren in ga na koncu vrni
 - zamenjaj koren in zadnji element
 - zmanjšaj velikost kopice za ena
 - ugrezni koren

MIT, J. van Meulen

Kopica

- **Gradnja kopice – 1. način (dvigovanje)**
 - gradnja kopice iz zaporedja elementov
 - *vkopičenje* (*heapify*, *heapification*)
- **Ideja algoritma**
 - prazna kopica je kopica
 - zaporedoma vsiljavljamo elemente
- **Online algoritem**
 - ni nujno poznavanje celotnega zaporedja v naprej
 - elementi lahko prihajajo sproti

Kopica

- **Gradnja kopice – 2. način (ugrezanje)**
 - gradnja kopice iz zaporedja elementov
 - poznati moramo vse elemente v naprej
- **Ideja algoritma**
 - listi so kopice
 - ugrezanje notranjih vozlišč
 - notranja vozlišča: prvih $\frac{m}{2}$ elementov
 - obiskovanje po višini

Kopica

- **Ostale operacije**
 - največji element
 - drugi največji element
 - iskanje elementa
 - povečevanje ključa elementa
 - zmanjševanje ključa elementa
 - spreminjanje ključa elementa
 - brisanje poljubnega elementa

Uporaba

- **Razporejanje opravl**
 - ko se opravilo zaključi, je naslednje na vrsti tisto z največjo prioriteto
- **Urejanje s kopico**
- **Iskanje najkrajše poti v omrežju**

Povzetek

operacije (max kopica)	zahtevnost
siftUp	$O(\lg n)$
siftDown	$O(\lg n)$
enqueue	$O(\lg n)$
dequeue	$O(\lg n)$
gradnja z dvigovanjem	$O(n \lg n)$
gradnja z spuščanjem	$\Theta(n)$
maksimum	$\Theta(1)$
drugi največji	$\Theta(1)$
iskanje elementa	$\Theta(n)$
večanje ključa elementa	$O(\lg n)$
zmanjševanje ključa elementa	$O(\lg n)$
odstranjevanje poljubnega elementa	$O(\lg n)$